

Ομιλία Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βεροίας κ. Παντελεήμονος

Ἐόρτασε σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας τή μνήμη ἑνός μεγάλου ἀσκητοῦ, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτου, τοῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος, ἑνός ἁγίου στόν ὁποῖο εἶναι ἀφιερωμένη καί ἡ τετάρτη Κυριακή τῶν Νηστειῶν.

Καθώς ὁμῶς κατά τή θεία Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων ψάλλεται ἡ Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου πού τιμᾷ ἡ Ἐκκλησία μας τήν ἐπόμενη ἡμέρα, τιμήσαμε σήμερα καί ἕναν ἄλλο μεγάλο καί θαυματουργό ἅγιο, τόν ἅγιο Ὑπάτιο, ἐπίσκοπο Γαγγρῶν.

Ἔτσι ἡ σημερινή Προηγιασμένη θεία Λειτουργία, ἐδῶ στήν Ἱερά Μονή τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, σέ ἕναν τόπο προσευχῆς καί ἀσκήσεως, στόν ὁποῖο ἡ χάρη τῆς Ἁγίας προσεῖλκε ἀνέκαθεν πολλούς ἀδελφούς μας ὄχι μόνο ἀπό τήν Ἡμαθία ἀλλά καί ἀπό τήν εὐρύτερη περιοχή, μᾶς ἔδωσε τήν εὐκαιρία νά συμπροσευχηθοῦμε ἀλλά καί νά διδαχθοῦμε ἀπό τή ζωή τῶν ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Γι' αὐτό καί μέ πολλή χαρά σᾶς ὑποδεχόμεθα στόν ἱερό αὐτό τόπο, στόν ὁποῖο σᾶς ἔφερε ἡ ἀγάπη καί ἡ ποιμαντική μέριμνα τοῦ Ποιμενάρχου σας, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Κρήνης καί Καλαμαριᾶς κ. Ἰουστίνου, γιά νά προσκυνήσετε τή θαυματουργή εἰκόνα τῆς Ἁγίας Κυριακῆς ἀλλά καί γιά νά τιμήσουμε μαζί τούς δύο ἁγίους πού προανέφερα.

Ἐπιτρέψτε μου, λοιπόν, νά πῶ λίγες ταπεινές σκέψεις ἀφορμώμενος ἀπό αὐτούς τούς ἁγίους.

Ἐλάχιστα γνωρίζουμε γιά τή ζωή τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται ἔτσι ἀπό τό ἔργο πού συνέγραψε μέ τόν τίτλο «Κλίμαξ», ἕνα ἔργο ἰδιαίτερα προσφιλές ὄχι μόνο στούς μοναχοὺς καί στούς κληρικούς ἀλλά σέ ὅλους τούς πιστούς. Στό ἔργο αὐτό ὁ ἅγιος Ἰωάννης περιγράφει τήν πνευματική πορεία τοῦ ἀνθρώπου μέχρι νά φθάσει στόν Θεό, ὡς μία κλίμακα, ὡς μία σκάλα, μέ τριάντα σκαλοπάτια, κάθε ἕνα ἀπό τά ὁποῖα ἀντιστοιχεῖ σέ μία ἀρετή, τήν ὁποία πρέπει νά ἀποκτήσει ὁ ἀγωνιζόμενος πιστός γιά νά προχωρήσει.

Δέν θά ὑπείσέλθω σέ λεπτομέρειες γιά νά μὴν σᾶς κουράσω, ἀλλὰ ἤθελα νά τονίσω δύο σημεία, χρήσιμα γιά ὅλους μας. Ἡ κλίμακα αὐτὴ τῶν ἀρετῶν, πού περιγράφει ὁ ἅγιος Ἰωάννης, μᾶς διδάσκει πρωτίστως ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ καὶ ἡ ἀγιότητα δέν εἶναι κάτι πού μποροῦμε νά κατακτήσουμε εὐκόλα ἢ ἀμέσως. Δέν μποροῦμε νά φθάσουμε στό τελευταῖο σκαλοπάτι, ἐάν δέν ἔχουμε ἀνεβεῖ τὰ προηγούμενα ἀργά καὶ σταθερά. Κάποιοι νομίζουν ὅτι ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ εἶναι εὐκόλη ὑπόθεση καὶ ἔχουν τὴν ἐντύπωση ὅτι μόλις κάνουν τὰ πρῶτα βήματα ἔχουν φθάσει ἤδη στό τέλος καὶ ἔχουν σωθεῖ, ἔχουν ἀγιασθεῖ. Αὐτό ὅμως εἶναι πλάνη, διότι ὁ ἀγώνας γιά τὴν ἀρετὴ καὶ τὴν ἀγιότητα εἶναι ἀγώνας διὰ βίου, καὶ ἀκόμη καὶ οἱ μεγάλοι ἅγιοι δέν ἐξέφραζαν ποτέ τὴ βεβαιότητα ὅτι ἐπέτυχαν τὸν σκοπὸ τους. Ἀντίθετα, ἀνησυχοῦσαν πάντοτε μήπως καὶ τὴν τελευταία στιγμή ἀστοχήσουν καὶ στερηθοῦν τὴν αἰώνια ζωὴ γιά τὴν ὁποία ἀγωνιζόταν ἐπὶ πολλὰ χρόνια.

Πρέπει ἐπομένως καὶ ἐμεῖς, ἐάν θέλουμε νά προσδεύσουμε πνευματικά, νά ἀγωνιζόμεθα προσεκτικά καὶ μέ ὑπομονή, χωρὶς νά ἀδημονοῦμε καὶ πάντοτε μέ τὴν καθοδήγηση τοῦ πνευματικοῦ μας πατρὸς.

Καὶ αὐτό εἶναι πολὺ σημαντικό, διότι, ἐάν κάνουμε αὐτό πού νομίζουμε, χωρὶς νά ρωτοῦμε τὸν πνευματικό μας, τοὺς ἱερεῖς, τὸν Ἐπίσκοπο, τὴν Ἐκκλησίαν, ἀκόμη καὶ ἐάν εἶναι κάτι ἀγαθό, μπορεῖ νά μᾶς ὀδηγήσει στὴν πλάνη καὶ στό κακό, ὅπως ἀποδεικνύεται καὶ μέσα ἀπὸ τὸν Βίο τοῦ ἁγίου Ὑπατίου, ἐπισκόπου Γαγγρῶν, τοῦ θαυματουργοῦ.

Ὁ ἅγιος Ὑπάτιος ἀνεδείχθη ἐπίσκοπος τὸν 4ο αἰῶνα στὴ Γάγγρα, χάρις στὴν ταπείνωση καὶ τὴν ὑπακοή του στὴν Ἐκκλησίαν. Ὄταν ἐκοιμήθη ὁ ἐπίσκοπος τῆς πόλεως, ὁ λαὸς ζήτησε αὐτόν γιά ἐπίσκοπο, παρότι ἦταν νέος στὴν ἡλικία. Γιά τὴν ταπείνωση καὶ τὴν ἀπλότητά του ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωσε πολλὰ χαρίσματα, μεταξύ τῶν ὁποίων καὶ τὸ χάρισμα τῶν θαυμάτων. Μὲ αὐτό τὸ χάρισμα, σύμφωνα μέ τὸν Βίο του, κατόρθωσε νά ἐξοντώσει ἓνα δράκοντα, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐγκατασταθεῖ στό αὐτοκρατορικό θησαυροφυλάκιο στὴν Κωνσταντινούπολη, ἐμποδίζοντας τὴν εἴσοδο στοὺς πάντες.

Ὁ ἅγιος Ὑπάτιος τὸν ἀπομάκρυνε ὀδηγώντας τον μέ θαυμαστὸ τρόπο ἔξω καὶ ἐν τέλει τὸν ἔριξε στὴ φωτιά. Μὲ τὸ θαῦμα αὐτό ἔπεισε τὸν αὐτοκράτορα Κωνσταντίο, ὁ ὁποῖος εἶχε παρασυρθεῖ ἀπὸ τὴν αἵρεση τοῦ Ἀρείου, νά ἐπιτρέψει στὴν ὀρθή πίστη.

Όμως και ο Θεός θαυματουργήσε για χάρη του αγίου Ύπατιου, ο οποίος μαρτύρησε, πέφτοντας θύμα μιάς επιθέσεως των Ναυατιανών έναντίον του. Οι Ναυατιανοί υποστήριζαν τή λανθασμένη άποψη ότι ή Εκκλησία δέν θά πρέπει νά συγχωρεί ανθρώπους πού έχουν υποπέσει σέ βαριά άμαρτήματα. Καί έπειδή ο άγιος Ύπάτιος είχε μεταστρέψει άρκετούς από τούς κατοίκους μιάς κωμοπόλεως δίπλα στή Γάγγρα, πού άκολουθούσαν αυτές τίς άπόψεις, όσοι επέμεναν σέ αυτές του έστησαν ένέδρα, τόν σκότωσαν καί έκρυσαν τό μαρτυρικό σώμα του σέ ένα μικρό οικίσκο, για νά μήν καταλάβει κανείς τί συνέβη.

Κατά τή διάρκεια όμως τής νύκτας άγγελοι περιπολούσαν γύρω από τόν οικίσκο καί έψαλαν πρός τιμήν του μάρτυρος, ένώ ο ιδιοκτήτης του οικίσκου, όταν ξημέρωσε, παρακινημένος από τόν Θεό, πήγε νά δει τί συμβαίνει. Όταν διαπίστωσε ότι εκεί βρισκόταν τό λείψανο του αγίου Ύπατιου, ειδοποίησε τούς υπευθύνους στή Γάγγρα, οί όποιοι καί μετέφεραν τό σεπτό λείψανό του στήν πόλη καί τό κήδευσαν μέ τίς πρέπουσες τιμές.

Τό ιερό του λείψανο καί ή εικόνα του δέν έπαυσαν έκτοτε νά θαυματουργούν. Μάλιστα μετά τή Μικρασιατική καταστροφή μία εύλαβής γυναίκα μετέφερε στήν Ελλάδα τή θαυματουργή εικόνα του αγίου Ύπατιου καί τμήμα του ιερού του λειψάνου, πού βρίσκεται σήμερα στό χωριό Αντίγονος, κοντά στό Άμύνταιο.

Η εικόνα βρίσκεται στή Θεσσαλονίκη, όπου υπήρχε παλαιός ναός του αγίου από τήν εποχή τής Τουρκοκρατίας. Σύμφωνα μέ μαρτυρίες είχε άνεγερθεί τό 1818 από κάποιον μοναχό πού καταγόταν από τή Γάγγρα. Στή θέση του ναού αυτού θεμελιώθηκε τό 1954 ο ναός τής Παναγίας Δεξιᾶς, προκειμένου νά φιλοξενήσει τή θαυματουργή εικόνα τής Παναγίας. Η εικόνα είχε έναποτεθεί στόν ναό του αγίου Ύπατιου από κάποιον εύσεβή πιστό πού είδε τήν Παναγία στόν ύπνο του καί του είπε νά διασώσει τήν εικόνα της, ή όποία κινδύνευε από τίς επιδρομές των Τούρκων, καί νά τήν τοποθετήσει στόν πρώτο ναό πού θά εύρισκε στά δεξιά του, μπαίνοντας στήν πόλη από τήν ανατολική είσοδο.

Σήμερα φυλάσσεται στόν ναό τής Παναγίας Δεξιᾶς, έκτός φυσικά από τή θαυματουργή εικόνα τής Παναγίας, καί ή παλαιά καί θαυματουργή εικόνα του αγίου Ύπατιου, πού συνεχίζει νά θαυματουργεί σέ όσους επικαλούνται

τή χάρη του, ἀποδεικνύοντας πῶς ὁ Θεός τιμᾷ καί δοξάζει τοὺς ἁγίους του
καί προσφέρει τή χάρη του σέ ὅσους τοὺς τιμοῦν καί τοὺς ἐπικαλοῦνται.